

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

3. De distractionum fonte, qui à naturæ imbecillitate proficiscitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

occupat cogitatio; quā aut in orationis loco aut corā eo, cui se loqui arbitrētur; rati Deū sibi admodū astrictum, si brevi tempore vel quippiā diebus singulis, vel hebdomadis, forte etiam mensibus, aliquas preculas officitanter recitent.

3. An distractiones sint, & quid sint ignorat nonnulli: rogatiq; an orationis tempore vagentur animo, negant. Alij etsi id facile discernant; longa tamen assuetudine, atq; incuria, totum orationis tempus, alienis rebus cogitandis absument. Et quia difficile est mentem sistere, & palabundas cogitationes coercere, fracti rei difficultate, habenas laxant, & impetum super venientium cogitationum admittunt; nonnunquam aut natura defectu, aut vitio proprio, aut certē iusto Dei iudicio ac dispensatione. De tribus hisce fontibus sigillatim tractandum est.

Tres fontes unde distractiones oriuntur.

SECTIO TERTIA.

De distractionum fonte, qui à natura imbecillitate proficiscitur.

1. **V**aria sunt hominum ingenia, naturæq; conditiones, temperamēta iuxta ac complexionēs: ex quibus vel ingenij, iudicijq; vivacitas emicat; vel morum venustas elucet: aut etiam stupiditas atq; in-

condita

conditi mores sese exerunt; atq; vt alijs membra, alijs sanitas & vires: ita alijs partiū illarum integritas, aut bonitas quæ ad magna hominem aptum constituat vt supremo cōditori visum fuerit tribuuntur aut negantur, & vt cuiq; fundo sua est cōditio propria: *hic segetes; illicq; veniunt felicius vna: ita & cuiq; sua est propensio, & industria.* Nonnulli poetæ; alij pictores; alij architecti nascuntur; alij studijs apti; alij negocijs tractandis; ad hæc alij ineptissimi. Quare mirum non est, si subinde queramus de difficultate meditandi, discurrendi, sistendi cogitationes, ne nos in fines orbis, orationis tempore deportent: si enim defectus in ipsa natura lateat, difficile erit hunc impetum fluctuum cogere ac concludere. Nature ergo hic aliquot infirmitates exprimendę sunt, & remedia admovenda.

1. Prima est quædam instabilitas mentis, & concurrentium rerum volubilitas, quæ cogitationem in varia, & maximè dissimilia abripit. Hæc præsupponit aliquid in cerebro circa imaginativā desiderari. Fit etiam subinde vt complexio incondita, timidum reddat hominem, turbetq; , vt minimis quibuscumq; vmbri occurrētibus percellatur. Melancholia quoq; , quæ fæx & sedimentum sanguinis est, tetras perisæpe cogitationes, impuras, blasphemias generat, & scrupulos deterrimos, qui quietem omnem adimat, peccatorum

*Vergil**Natura defectiva*1^o2^o3^o*Melancholia in sania*

NVI

416

catorum præteritorum memoriam afflicti
refricēt, & muscarum instar recurrant, pur-
gent, & velut impetiginis pruritus perpetuo
mordicent. Quidam ad singula opera, ac co-
gitationes, peccata se perpetrare comminif-
cuntur, eaq; quasi admissa accusant; frega-
re, antequam eis persuadeas dicendo, ut co-
silio acquiescant, aut etiam sententiam mor-
tent.

2. Alia infirmitas ex capitis prolixo dolore,
aut virium defectu nascitur. Quo tempore
parum, vel nihil fieri potest; etsi non diffi-
tear, quin aut raro fiat ut etiam maxime in-
firmi, debiles, morbisq; depressi, optimo iu-
dicio utantur, ac discursu: nec tam arceantur
ab attentione ob defectum discursus, quam
metu, ne vires necessarias labefactent.
3. Nonnullis constant vires, ac optima fru-
untur valetudine, sed discursum nullum ha-
bent, quicquid sibi proponant, nihil occurrat
aliud, quam quod prius conceperunt; ariditate
manent, & lateres lavare in oratione tem-
pusve se perdere profitentur.
4. Contingit etiam subinde ut præter soli-
tum, quis se planè ineptum inveniat, eiusq;
indispositionis causam ignoret, ut quicquid
attendet, præter ariditatem inveniat nihil aliud
si vim adhibeat, caput lædat. Hæc quotidiana
pauciq; sunt, qui non persæpe lamententur
cum Apostolo, *Infelix ego homo, quis me liberabit*

abit de corpore mortis huius? Et corpus quod cor- Rom. 4
rumpitur aggravat animam; & terrena inhabi- 14
tatio deprimit sensum multa cogitantem. Alliga- Sa. 9. 15
mur dum vivimus corpori infirmo, quo ani-
ma velut instrumento utitur, & instrumēto
irrationali, quod non flectitur ad nutum ar-
tificis; idē patientia nobis opus est, donec
absorbeat quod mortale est, & immor-
talitatem induamus, nihilominus de reme-
dijs cogitandum.

5. Non enim opinari debent qui hiscē infir-
mitatibus laborant, se ab orationis exercitio
eximi, quandoquidem dominus severē mā-
det, semper orandum, & nunquam deficien-
dum. Observandum ergo erit, an allata im-
pedimenta perpetua sint: an verō tempo-
ranea: hicne instabilitate, ac volubilitate ani-
mi continua, quam arcere nequeat, laboret,
an verō per intervalla tantū temporis: Ille
dolore ne capitis assiduo torqueatur; Iste de-
tineatur morbo absq; spe vlla recuperandæ
valetudinis. Si enim incommoda hæc remit-
tant sese, nec orationem internam, aut me-
ditationem præpediant; fieri debet, quod
fieri potest: Alioquin vt cibi alij sanis, alij
infirmis conveniunt; sic exercitia, diverso
modo affectis quadrare dignoscuntur. Fru-
strā ergo hi mentem commentationibus di-
vinis adijcerent; lugeant ipsi infirmitatem
suam, humiliant Deo animas suas; patienter
sustineant

*Remedia
contra
distractio-
nes ortas
ex natu-
ra defec-
tu.*

15

NVI

416

sustineant, & quod in hac virtute sibi desiderari, negariq; cernunt, aliarum virtutum exercitio compensare nitantur; magna in Deum caritate flagrent; qui per valetudinē possunt alijs lubenter obsequia sua deferunt; Humilitatis & obedientiæ amore atq; exercitio ceteris præstent; magno animo adversa ferant, eleemosynis aliorum miseriam sublevēt. Haec enim omnia ab omnibus si facultates non desint, exerceri possunt.

6. Nemo deinde obtendere potest, se frequentibus orationibus iaculatorijs vti non posse: eas habeat ad manum; frequenter interna ducat suspiria, ad Deū anhelet. Hic caput non læditur; discursu enim longo non est opus; vires non debilitantur. Formulæ huiusmodi orationum dedimus in libro de studio perfectionis secundo.

7. Libelli precum hic opportuni esse possunt vti & tractatus spirituales, quibus animus inflammatur, & mens præclaris sententijs imbuatur. Et quamvis ob animi inconstantiam, ac debilitatem, pauca memoriæ insideant, ipse tamen homo interior gratia aspersus remanebit, cribro haud absimilis, quod est aquam, quam recepit, minimè retineat, huiusmodi tamen effuso liquore persistet. Affectus namq; ex gratiæ, piæq; doctrinæ humore collectus imbuet internum pectus, ac contractam ariditatem macerabit.

42

8. Nolim præterea horum nonnullos, omni
 ex parte ab oratione mentali eximere. Eis
 enim magno præsidio erit si lectionem quandam
 instituât, vel scripturæ sacræ, vt psalmodum,
 proverbiorum Salomonis, vel evangeliorum,
 aut libelli alicuius pij, quorum textum oculis
 assidue subijciant, & verbo tenus examinēt.
 Exercitium hoc, partim lectio, partim me-
 ditatio appellari potest. Exemplo res evadet
 clarior. Assumo ruminandum psalmum Da-
 vidis primum. *Beati immaculati in via, qui am-
 bulant in lege Domini.* 1. Ferculum quod mihi
 appono est verbum *Beati*. Et quare? An in
 hoc seculo beatitudo reperiri possit? In quo?
 Quomodo differat ab æterna? His pastus de-
 litijs, venio ad secundum. *Immaculati*. Et
 quæro, an beatitudo consistat in carètia ma-
 cularum? Deinde quot genera eorum qui
 maculis fœdantur? Quinam sine macula?
 Cur immaculati *Beati*? Tertium est. *In via*.
 Quid hæc via? Cur vita nostra via appelle-
 tur? Cur lex divina, via vel semita? An quis
 in via carere possit macula? An idem *beati*
 dicantur qui immaculatè vivunt in via? 4.
Qui ambulant. Quid iacere? Quid stare? Quid
 moveri? Quid ambulare? Quibus pedibus
 promoveamur. 5. *In lege*. Quæ ratio ambulandi
 in lege Domini? Quid illa lex? An secura,
 an benigna, an proprijs viribus explenda. 6.
Domini. Quis hic Dominus? An id nominis
 E mereatur,

Psal. 113

NVI

416

mereatur, & hominum obedientiam. Hoc exempli gratia allatum fit. Levat hæc ratio meditantem à labore magni discursus; ab inventione argumenti; materiam copiosam variâq; suppeditat, & non sine instructione novaque consolatione commentantem relinquit.

5. 9. Qui minis à scientia instructi sunt, poterunt imaginibus, quibus aut vita, ac virtutes Christi Domini, aut sanctissimæ eius matris aut sanctorum delineatæ sunt; & dum singula percurrent, vtilem meditationem instituent.

6. 10. Valent verò quâ maximè puncta quæ dâ suggesta, de Passione Redemptoris nostri, aut etiam iconibus expressa. Nescio enim quid bonus Dominus repêdere soleat ijs, qui in passionis eius, vel sola cogitatione occupantur.

7. 11. Non debent quoq; inutiles æstimari orationes vocales, quas à parentibus, vel à scholis, vel Ecclesiæ usu, aut libellis habemus, ac didicimus: quod enim à religiose mente proficiscitur, id Deo gratissimum; & sæpè propior est huiusmodi simplicium, & mansuetorum orationibus, quàm altissimorum speculationibus. Qui legere nesciunt recitent orationem dominicam. Hæc perfectissima oratio est: eam filius Dei æternæ Sapientia composuit & dicere iussit. Salutem

Angelis

